

Plus Ten slotte

Theo Niekus (1956-2019) was observator van het leven op straat

Theo Niekus fotografeerde ruim veertig jaar het leven op de straten van Amsterdam. Hij overleed op 5 oktober.

Joy Leering 14 oktober 2019, 11:18

Theo Niekus met zijn belangrijkste gereedschap BEELD JOCELYNE MOREAU

Met een Canon 35 mm-lens liep straatfotograaf Theo Niekus dagen door de straten van Amsterdam. Zijn manier van werken kenmerkte zich door de camera laag te houden wanneer hij een foto nam. Zo probeerde hij onopvallend foto's van de alledaagse mens te schieten. Hij wilde het echte leven vastleggen.

Niekus, die 5 oktober plotseling is overleden, fotografeerde ruim veertig jaar. Hoewel geboren in Den Haag, was hij vooral te vinden in Amsterdam, waar hij het liefst fotografeerde bij het Victoria Hotel, op de hoek van Damrak en Prins Hendrikkade.

In een interview van bijna tien jaar geleden met *Het Parool* vertelt hij hoe hij altijd terugkeerde naar het zebrapad tussen Damrak en Centraal Station. "Hier is het leven. Hier lopen alle mensen door elkaar. Ik scharrel daar tussendoor en reageer op wat ik zie. Stelletjes, bijna-ongelukken, een hoedje dat wegwaait: dat soort gein."

Stedelijk Museum

Tijdens het werken was hij geconcentreerd. Als collega-straatfotograaf Guillaume Ehrenfeldt hem tegenkwam, spraken ze nooit lang met elkaar. Niekus wilde observeren wat er op straat gebeurde. Ehrenfeldt: “Als een oud vrouwtje viel, had hij dat op de foto, nog voor anderen de val hadden opgemerkt.”

Foto's van Niekus hebben in het Stedelijk Museum en het Stadsarchief gehangen. Vriend Reinier Gerritsen noemt de niet gepubliceerde Encyclopedie van het menselijk handelen Niekus' belangrijkste werk. Hiervoor verzamelde de fotograaf de laatste vijftien jaar beelden van over de hele wereld. Al het menselijke handelen zoals struikelen op straat, zoenen of een puist uitdrukken, fotografeerde hij voor de 58 delen die de encyclopedie moest gaan tellen. Het werk was nog niet af.

“Van de zomer maakte ik tussen de 5500 en 9000 foto's per maand,” zei Niekus eind 2009 in *Het Parool*. Ook volgens zijn partner, Jocelyne Moreau, kon hij niet ophouden met fotograferen. “Soms begreep ik niet waarom hij op straat stopte om iets vast te leggen. Maar als ik dan de foto zag, viel het op zijn plek.”

Om de actualiteit en context achter de mensen op straat te begrijpen, las hij veel nieuws en boeken over filosofie of economie.

Onverbiddelijk oordeel

Gerritsen omschrijft Niekus als een eigenzinnige, introverte man die onverbiddelijk in zijn kritiek kon zijn. “Dat was soms lastig om aan te horen, maar hij wist het wel altijd heel goed.”

Met zijn geraffineerde blik kon hij kunst maken, zegt Moreau. Tegen *Het Parool* zei Niekus kunst een te groot woord te vinden om fotografie te omschrijven. “Om met Ed van der Elsen te spreken: ik probeer gewoon mooie dingen te maken.”